

A kopasz Majakovszkij

Az első talán máig is emlékezetes tévés vetélkedő a Tizenkét szék volt. Szinte az egész ország egy emberként nézte – ráadásul szívesen nézte. Tehát nemcsak a ma olyannyira büvös nézettség volt magas, hanem a tetszésindex is, amellyel ma már nem is foglalkoznak. Milliók szurkolták végig az adásokat, társaságban, munkahelyen beszédtema volt a műsor.

Pedig az elején egyáltalán nem úgy festett, hogy így lesz, ellenkezőleg, inkább tökéletes csődnek indult. 1967-et írtunk, a Televízió vezetői szerették volna nagy-szabású műsorral megünnepelni a Nagy Októberi Szocialista Forradalom ötvenedik évfordulóját, például egy akkoriban igen divatos tévés műfajjal, egy vetélkedővel. Olyannyira nagy volt az igyekezet, hogy még ahhoz is hozzájárultak, ami ellen pedig előtte kézzel-lábbal tiltakoztak, hogy pénzdíjas legyen. Tizenkétezer forintot lehetett nyerni, ami akkoriban, bizony, szép summa volt. A nagy felhajtás ellenére azonban mindössze huszonegy bátor ember jelentkezett a játékra.

A vetélkedő címe – az Ilf-Petrov párostól kölcsönözve – Tizenkét szék lett, témája pedig a szovjet-orosz történelem, politika, irodalom, zene, képzőművészet kérdéskörét ölelte föl. A versenyzők tizenkét széken ültek, az éppen soros játékos pedig egy asztalnál, velem szemben. A kér-

désekre nem volt elegendő igen-nel vagy nemmel felelni, a választ ki kellett fejteni, szóval csak alapos és elmélyült tudással rendelkező versenyzők érthettek el sikert a szigorú zsűri előtt (a zsűri tagjai – akik között olyan illusztris személyiségek voltak, mint Elbert János vagy Gyurkó László – nem jelentek meg a képen, csak „égi hangként” szólaltak meg a műsorban).

A játékosok pedig pillanatok alatt híresek lettek! Szerintem az idősebb korosztály tagjai közül sokan még ma is

emlékeznek Gervai Andrásra (aki ma kulturális újságíró), dr. Strasszer Tiborra (a mai sztárügyvédre) vagy Máдай Péterre (ma országgyűlési képviselő), aki akkoriban éppen sorkatonai szolgálatát teljesítette. Az első

forduló után az egész ország követelte, hogy parancsnokai engedjék el az adásra – ami természetesen élő egyenesben ment. Máдай Péter egyébként sikerrel vette a harmadik fordulót, de ott elvitte az 5000 forintot, nem játszott tovább. Annál többet játszott aztán későbbi tévés vetélkedőkben, méghozzá szép sikerekkel.

Milliók szurkoltak a polihisztor játékosoknak, és nemcsak Balogh Lászlónak, akinek egyedül sikerült a bravúr, eljutni a negye-

dik fordulóig. Az alapszabály egyébként az volt, hogy az első fordulóban hármat hibázhatott a játékos, a másodikban kettőt, a harmadikban egyet, a negyedikben azonban már nem tévedhetett.

Ebbe az utolsó fordulóba jutott el tehát Balogh László, és az az igazság, hogy nemcsak a nézők szurkoltak neki, hanem a műsor alkotói és a zsűri is. Igyekeztünk nem túl nehéz kérdéseket összeállítani számára, addig tanúsított felkészültsége alapján szinte biztosak voltunk a sikerében.

A kérdés, amit elsőként kapott, nagyon könnyű volt: egy közismert Majakovszkij-vers alapján kellett fölismerni a költőt és aztán beszélni róla. Könnyítésül még egy fényképet is mutatunk róla. Bárcsak ne tettük volna! A fotón Majakovszkij teljesen kopasz volt, és talán még az édesanyja sem ismerte volna föl... Mindenesetre Balogh Lászlót – aki pedig szemmel láthatóan ismerte a verset és persze a költőt is – elbizonytalanította. Nem találta ki, hogy kiről van szó, és így, mindenki legnagyobb sajnálatára be kellett fejeznie a vetélkedést. De képzelje csak el, a nézők töméntelen mennyiségű ajándékot küldtek neki, mintha csak összebeszéltek volna, hogy kárpótolják a rokonszenves, ámde balszerencsés játékost.

KÉRDÉSEIM: 1. Ki volt az a cár, akinek hatalmát 1917 februárjában az Ideiglenes Kormány vette át? 2. „Én írok önnek...” – így kezdődik az orosz – és a világirodalom – egyik leghíresebb levele. Ki írta, kinek, melyik műben? 3. Melyik orosz zeneszerző írt operát a fenti műből?